

**Komisia Európskych spoločenstiev
Generálny sekretariát
Rue de la Loi 200,
B-1049 Brusel
BELGICKO**

cestou

**Zastúpenie Európskej komisie
v Slovenskej republike
Palisády 29
811 06 Bratislava
Slovenská republika**

**SŤAŽNOSŤ
KOMISII EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV
TÝKAJÚCA SA NESPLNENIA POVINNOSTÍ VYPLÝVAJÚCICH
Z PRÁVA SPOLOČENSTVA**

Sťažovateľ 1/:

JUDr. Maroš Uhaľ
nar. 30.09.1970
bytom Na Dolinke 1683/3, 962 31 Sliač
Slovenská republika
štátny občan SR
uhal@uhal.biz

Sťažovateľ 2/ :

Obyvatelia pre Sliač, občianske združenie
so sídlom Letecká 2, 962 31 Sliač
Slovenská republika
IČO: 42 309 085
Občianske združenie registrované v registri združení
vedenom Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky

- Porušovateľ 1/:** **Okresný úrad Zvolen,**
odbor starostlivosti o životné prostredie
so sídlom Námestie SNP 96/50, 960 01 Zvolen
Orgán štátnej správy Slovenskej republiky
Slovenská republika, členský štát
- Porušovateľ 2/:** **Národná diaľničná spoločnosť, a.s.**
so sídlom Mlynské Nivy 45, 821 09 Bratislava
Slovenská republika
IČO: 35 919 001
Spoločnosť zapísaná v Obchodnom registri Okresného súdu
Bratislava I., Oddiel: Sa, Vložka číslo: 3518/B
- Porušovateľ 3/:** **Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky**
so sídlom Nám. E. Štúra, 812 35 Bratislava
Slovenská republika
Ústredný orgán štátnej správy Slovenskej republiky
-

Doručenie: 2x na adresu
Prilohy: podľa textu

I.

Porušovateľ 1/ vydal Rozhodnutie zo dňa 18.07.2013, Č. j.: A/2013/00876/Rozh/Mar (ďalej aj „**rozhodnutie**“), ktorým rozhodol, že navrhovaný strategický dokument „Územný plán mesta Sliač – zmeny a doplnky č. 6“ (ďalej aj „**strategický dokument**“) sa nebude posudzovať podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj „**zákon o posudzovaní**“).

Dôkaz: Rozhodnutie Obvodného úradu životného prostredia Zvolen zo dňa 18.07.2013

Porušovateľ 2/ je obchodnou spoločnosťou zriadenou na základe zákona č. 639/2004 Z. z. o národnej diaľničnej spoločnosti. Porušovateľ 2/ je spoločnosť, ktorej úlohou je plánovanie, výstavba a spravovanie diaľnic a rýchlostných ciest na území Slovenskej republiky.

Porušovateľ 3/ je ústredným orgánom štátnej správy na úseku starostlivosti o životné prostredie podľa zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie, ktorý je zároveň nadriadeným orgánom porušovateľa 1/.

II.

Porušovateľ 1/ rozhodol o neposudzovaní strategického dokumentu na základe návrhu obstarávateľa Mesta Sliač v zisťovacom konaní podľa § 7 zákona o posudzovaní. Mesto Sliač ako obstarávateľ predložil žalovanému podľa § 5 ods. 1 zákona o posudzovaní oznámenie o vypracovaní strategického dokumentu. Obsahom strategického dokumentu je v zmysle bodu B. 2.1. ods. 6 a bodu B.2.2. ods. 1 25.3. textovej časti návrhu územného plánu mesta Sliač plánovanie výstavby rýchlostnej cesty „R2 Zvolen západ – Zvolen východ“, tzv. severného obchvatu mesta Zvolen cez katastrálne územie Sliač/Ležiak, Strelnica a Sliačska dolina. Plánovaná výstavba rýchlostnej cesty cez vyššie uvedené katastrálne územia zahŕňa aj cestný tunel v dĺžke cca 2 km. **Na uvedenom území sa nachádzajú ložiská liečivých minerálnych prameňov, ktoré sa využívajú na liečebné a rehabilitačné účely v Kúpeľoch Sliač a Kováčová.**

Dôkaz: strategický dokument

Sťažovateľ I. je obyvateľ mesta Sliač, ktorý na základe oznámenia podal v určenom termíne Pripomienky a námietky k územnému plánu mesta Sliač – zmeny a doplnky č. 6 zo dňa 03.07.2013. Súčasne s pripomienkami sťažovateľa I. boli dňa 03.07.2013 podané Pripomienky a námietky k návrhu územného plánu mesta Sliač – zmeny a doplnky č. 6 a petícia Petičného výboru ako aj na petícii podpísaných obyvateľov Mesta Sliač proti výstavbe rýchlostnej komunikácie „R2 Zvolen západ – Zvolen východ trasa C3 alebo C5“ (ďalej aj „**námietky**“). V námietkach sťažovateľa I. a Petičného výboru bolo namietané, že návrh strategického dokumentu je v rozpore so záujmami obyvateľov mesta Sliač. Petičný výbor v námietkach uviedol, že: „*V tesnej blízkosti vyššie uvedených území sa nachádzajú Kúpele Sliač a Kováčová... Severný obchvat R2 cez uvedené územia, bez ohľadu nato akým spôsobom bude realizovaný (trasa C3 alebo C5), vzhľadom na svoju náročnosť predstavuje jednak priamy a vážny zásah do životného prostredia, konkrétne do Sliačskej doliny, Ležiak, Strelnica, kde sa*

nachádzajú unikátne ložiská minerálnych vôd a na druhej strane dôjde k mimoriadnemu zvýšeniu hlučnosti v meste Sliač.

Podotýkame, že do dnešného dňa podpísalo petíciu proti výstavbe rýchlostnej komunikácie 1.440 (tisíc štyristoštyridsať) osôb, v prevažnej miere obyvateľov mesta Sliač.“

Dôkaz: *Pripomienky JUDr. Maroša Uhaľa k návrhu územného plánu mesta Sliač – zmeny a doplnky č. 6*
Pripomienky a námietky k návrhu územného plánu mesta Sliač – zmeny a doplnky č. 6 a petícia Petičného výboru ako aj na petícii podpísaných obyvateľov Mesta Sliač proti výstavbe rýchlostnej komunikácie „R2 Zvolen západ – Zvolen východ trasa C3 alebo C5“

Sťažovateľ I. ako aj Petičný výbor záverom svojich námietok vyslovili názor (ktorý v prípade Petičného výboru reprezentoval názor podpísaných osôb), že nesúhlasia s návrhom územného plánu mesta Sliač, ktorý je ako komplexný urbanistický výkres a výkres riešenia verejného dopravného vybavenia návrhu zmien a doplnkov č. 6 zverejnený na úradnej tabuli Mestského úradu Mesta Sliač.

Z dôvodu lepšej ochrany záujmov obyvateľov mesta Sliač v predmetnej veci, aby snaha obyvateľov mesta Sliača vyjadrená petíciou nebola bezpredmetná, Petičný výbor spolu so sťažovateľom I. založili sťažovateľa II. ako občianske združenie s dátumom registrácie 23.08.2013.

Sťažovateľ II. je dobrovoľným združením založeným podľa ustanovení zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov (ďalej aj „**združenie**“). Cieľom činnosti sťažovateľa II. je ochrana záujmov obyvateľov mesta Sliač a jeho okolia pri akomkoľvek zasahovaní do životného prostredia, prírody a krajiny, prírodných liečivých zdrojov a prameňov nachádzajúcich sa v tomto meste a jeho okolí, ako aj ochrana iných oprávnených záujmov obyvateľov mesta Sliač.

Dôvodom založenia sťažovateľa II. bola plánovaná výstavba rýchlostnej cesty R2 Zvolen západ – Zvolen východ, ktorá má viesť cez územie mesta Sliač a jeho okolia. Sťažovateľ II. spolu s petičným výborom zastupuje záujmy obyvateľov mesta Sliač a iných osôb, ktoré sú proti plánovanej výstavbe vyššie uvedenej rýchlostnej cesty, o čom svedčí aj prebiehajúca petícia, ktorú podpísalo do dnešného dňa 1668 osôb.

Dôkaz: podpísaná petícia

III.

Kúpele Sliač sú kúpeľmi s bohatou históriou i tradíciou. Svojou polohou v prekrásnom prírodnom prostredí v centre stredného Slovenska (nadm. výška 373 m) ale hlavne liečivými účinkami minerálnych vôd a žriedlového plynu patrili k najvyhládávanejším slovenským kúpeľom. Sú známe už vyše 750 rokov . Ako liečebné kúpele dosahovali najväčší rozmach od polovice 19. storočia približne do konca 20. storočia. **Vo svete sa nachádzajú už len 3 miesta s podobným zložením liečivej minerálnej vody (Argentína, Austrália a Španielsko), čím sú Kúpele Sliač veľmi špecifické a jedinečné.** Profesionálne vybudovaný balneoterapeutický komplex slúži dospelým pacientom s tzv. civilizačnými chorobami, chorobami obehového ústrojenstva, ako sú napr. vysoký krvný tlak, artérioskleróza, choroby periférnych tepien a žíl, stavy po reumatickom zápale srdcového svalu a chlopní, stavy po operáciách srdca a ciev.

Veľmi dobré výsledky sa dosahujú najmä pri liečbe ischemickej choroby srdca, anginy pectoris, pri chorobách tepien dolných končatín a pri liečbe pacientov po infarkte myokardu. Od roku 2004 sa tu opäť liečia aj ženské choroby. Základom kúpeľnej liečby sú bazénové i vaňové uhličité kúpele (teplota minerálnej vody 33,3°C), vhodne doplnené fyzikálnou terapiou, ktorá zahŕňa vodoliečbu, elektroliečbu, masáže, rašelinové a parafínové zábaly, inhalácie, liečebný telocvik. K špecifickým procedúram kúpeľov patria plynové injekcie, vákuopres a na Slovensku jedinečný BIO-VAK (suchý uhličitý kúpeľ), využívajúce oxid uhličitý v prírodnej a teda najúčinnnejšej forme

Najcharakteristickejším prírodným úkazom pre kúpele sú travertíny, ktorých výskyt je spojený s vyvieraním tunajších minerálnych vôd. Prírodným predpokladom úspešnej liečby sú na Sliači práve tieto minerálne vody, pričom Kúpeľný prameň je terapeuticky najdôležitejším a najvýdatnejším. Zostávajúce štyri pramene sú menej výdatné a využívajú sa na pitné kúry.

Kúpeľný prameň – vyviera priamo pod Kúpeľným domom, a bez akéhokoľvek ďalšieho umelého zásahu sa využíva na všetky liečebné účely. Jeho voda je klasifikovaná ako: Prírodná liečivá voda, stredne mineralizovaná, uhličitá, síranovo-hydrogénuhličitanová, vápenato-horečnatá, so zvýšeným obsahom horčička, so zvýšeným obsahom fluóru, slabo kyslá, teplá, hypotonická. Je izotermickej teploty 33,3°C. Výdatnosť prameňa je približne 5 litrov vody a 10 litrov žriedlového plynu za sekundu. Okrem spomínaného využitia vody z tohto prameňa dochádza aj k využívaniu žriedlového plynu, ktorý je z väčšej časti tvorený čistým CO₂ a ktorý sprevádza minerálnu vodu prameňa. Už od 50-tych rokov minulého storočia sa tento žriedlový plyn využíva pri podávaní podkožných injekcií, takých typických práve pre Sliačske kúpele. Plyn sa vyznačuje dlhodobými vynikajúcimi účinkami pri aplikácii v prístroji vákuopres, pracujúceho na báze podtlaku a pretlaku a vo forme tzv. suchého celotelového plynového kúpeľa.

Štefánik – je najstudenším prameňom (12°C) s vysokým obsahom oxidu uhličitého a farmakologicky aktívneho železa. Je vhodný na podporenie trávenia a pri chudokrvnosti. Už v druhej polovici 19. storočia vodu tohto prameňa plnili do fliaš a ako liečivú ju predávali po celom Rakúsko - Uhorsku. Je najobľúbenejším prameňom u širokej verejnosti, jeho voda je klasifikovaná ako: Prírodná liečivá voda, slabo mineralizovaná, uhličitá, hydrogén-uhličitanová, vápenatá, železnatá, so zvýšeným obsahom kyseliny metakremičitej, slabo kyslá, studená, hypotonická.

Bystrica – prameň s teplotou vody 23°C, odporúčaný najmä pri ochoreniach žalúdka. Pôvodný názov Dorothea dostal podľa manželky uhorského palatína Jozefa Habsburského.

Lenkey – prameň s teplotou 22,5°C odporúčaný pri nechutenstve, zníženej tvorbe žalúdočnej kyseliny a znížená tvorba žlče a pankreatických enzýmov. Jeho výpary spôsobovali v minulosti náhly úhyn vtákov a zvierat v okolí. Až do vykonania povrchových úprav boli prudko jedovatými a nebezpečnými, pretože prameň vyviera v uzavretom priestore malej jaskyne, čím vznikla silná koncentrácia plynu CO₂. V roku 1834 prameň upravil prírodovedec a zároveň milovník sliačskej prírody Acacius Lenkey.

Adam - prameň s teplotou vody 23°C, ktorý je odporúčaný pri ochoreniach močového mechúra a črevných kataroch. Je jediným prameňom, z ktorého voda nevyteká, ale eruptuje v pravidelných intervaloch. Pomenovanie má podľa dvorného kancelára Adama Revického, ktorý ho dal v roku 1831 upraviť na štátne trovy. V jeho tesnej blízkosti sa nachádza kaplnka Svätej Hildegardy postavená v roku 1855 v klasicistickom štýle.

Vzhľadom nato, že minerálna voda je uložená v hornine pomerne plytko, realizáciou výstavby rýchlostnej cesty, najmä za použitia tunelov a mostných konštrukcií, hrozí reálne narušenie a úplná strata prameňov a minerálnych vôd z nich pochádzajúcich. Uvedené možno ilustrovať tým, že v rokoch 1970-1980 bola vykonaná prečerpávací skúška v obci Kováčová, kde sa tiež nachádzajú minerálne pramene a pri tejto prečerpávacej skúške došlo k strate vody aj v Kúpeľoch Sliač, pritom mesto Sliač a obec Kováčová sú od seba vzdialené asi 5 km vzdušnou cestou a to práve v smere budúcej výstavby rýchlostnej cesty.

Už v roku 1987 bola vypracovaná Záverečná správa pod názvom Súhrnná správa z hydrogeologického prieskumu pre získanie podkladov pre stanovenie OP Sliač – Kováčová. V záverečnej správe bolo poukázané na to, že: „V rámci navrhovaného rozsahu ochranných pásiem sme vytypovali strety záujmov – činností, ktoré môžu negatívne ovplyvniť prírodné zdroje liečivých vôd a je ich treba v rámci ochranných opatrení vylúčiť, resp. činnosti ktoré si vyžadujú zvláštne technické riešenie a technologické opatrenia; ich povolenie podlieha splneniu podmienok predpísaných posudkom IKaž MZ SSR. Rozdielny návrh ochranných opatrení v I. ochrannom pásme Sliača a Kováčovej vyplýva zo skutočnosti, že vlastné hĺbkové zachytenie zdroja termálnej vody v Kováčovej vylučuje v podstate kvalitatívne ohrozenie. Naopak u Sliača, kde sú zdroje termálnych vôd zachytené podstatne plytšie v polohách kremencov, ktoré vystupujú na povrch v ochrannom pásme, okrem kvantitatívneho ovplyvnenia môže prísť i ku kvalitatívnemu ovplyvneniu myslí sa tým predovšetkým ohrozenie znečisťujúcimi látkami z povrchu.“

Dôkaz: vyššie uvedená záverečná správa

IV.

Projekt plánovanej výstavby rýchlostnej cesty R2 Zvolen západ – Zvolen východ ako súčasť strategického dokumentu bol podrobený skúmaniu podľa zákona o posudzovaní.

Zákomom o posudzovaní došlo k implementácii smerníc Rady 85/337/ES z 27.07.1985 o posudzovaní vplyvov niektorých verejných a súkromných projektov na životné prostredie (Ú.v. ES L 175, 5.7.1985) v znení smernice Rady 97/11/ES z 3.marca 1997, ktorou sa mení smernica Rady 85/337/ES o posudzovaní vplyvov niektorých verejných a súkromných projektov na životné prostredie (Ú.v. ES L 73, 14.3.1997) a v znení smernice 2003/35/ES Európskeho parlamentu a Rady z 26. mája 2003, ktorou sa zabezpečuje účasť verejnosti pri navrhovaní určitých plánov a programov týkajúcich sa životného prostredia a ktorou sa menia a dopĺňajú s ohľadom na účasť verejnosti a prístup k spravodlivosti smernice Rady 85/337/ES a 96/61/ES (Ú.v. EÚ L 156, 25.6.2003). a Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2001/42/ES z 27. júna 2001 o posudzovaní vplyvov určitých plánov a programov na životné prostredie (Ú.v. ES L 197/3, 21.7.2001).

Podľa § 4 ods. 1 zákona o posudzovaní: „Predmetom posudzovania vplyvov strategických dokumentov je strategický dokument pripravovaný pre oblasť poľnohospodárstva, lesníctva, rybárstva, priemyslu, energetiky, **dopravy**, odpadového hospodárstva, vodného hospodárstva, telekomunikácií, cestovného ruchu, **územného plánovania alebo využívania územia**, regionálneho rozvoja a životného prostredia, ako aj strategický dokument spolufinancovaný Európskou úniou, ktoré majú pravdepodobne

významný vplyv na životné prostredie a zároveň vytvárajú rámec na schválenie niektorej z navrhovaných činností uvedených v prílohe č. 8 okrem strategických dokumentov, ktoré určujú využívanie malých území na miestnej úrovni.“

Podľa § 7 ods. 1 zákona o posudzovaní: „Ak ide o strategické dokumenty uvedené v § 4 ods. 2 a 3, vykoná príslušný orgán na základe oznámenia predloženého obstarávateľom zisťovacie konanie, či sa strategický dokument bude posudzovať podľa tohto zákona.“

V druhej časti zákona o posudzovaní je upravené konanie o posudzovaní vplyvu strategického dokumentu na životné prostredie. Zákon tu rozdeľuje posudzovanie strategického dokumentu na tzv. povinné posudzovanie (§ 4 ods. 1) a posudzovanie na základe výsledkov zisťovacieho konania podľa § 7 zákona o posudzovaní.

Príslušný orgán (porušovateľ 1/) musí povinne posudzovať strategický dokument v prípade, ak strategický dokument spĺňa podmienky uvedené v § 4 ods. 1 zákona o posudzovaní. Musí ísť o dokument spadajúci do aspoň jednej z oblastí uvedenej v tomto ustanovení, má významný vplyv na životné prostredie a zároveň vytvára rámec na schválenie niektorej z navrhovaných činností uvedených v prílohe č. 8 zákona.

V prípade, ak strategický dokument nespĺňa uvedené podmienky, príslušný orgán určí na základe výsledkov zisťovacieho konania, či sa dokument bude posudzovať alebo nie. To či strategický dokument bude povinne podliehať posudzovaniu alebo bude posudzovaný až na základe rozhodnutia príslušného orgánu vyplývajúceho z výsledkov získaných v zisťovacom konaní definuje aj samotná príloha č. 8 zákona. Príloha č. 8 zákona o posudzovaní pri každej z navrhovaných činností určuje, či navrhovaná činnosť podlieha pod písm. A – povinné posudzovanie, alebo pod písm. B – zisťovacie konanie.

Porušovateľ vydal rozhodnutie na základe zisťovacieho konania podľa § 7 a nasl. zákona o posudzovaní.

Predmetný strategický dokument – predložený územný plán, je však dokumentom v oblasti územného plánovania, ktorého súčasťou je návrh plánu výstavby rýchlostnej cesty R2 Zvolen západ – Zvolen východ. Podľa prílohy č. 8 zákona o posudzovaní, tabuľka č. 13 s názvom Doprava a telekomunikácie, hneď na prvom mieste určuje, že **diaľnice a rýchlostné cesty vrátane objektov podliehajú pod časť A – povinné hodnotenie bez limitu. Niet preto pochybností o tom, že predložený strategický dokument musí byť povinne posudzovaný.**

Ide o dokument v oblasti územného plánovania, ktorý vytvára rámec pre schválenie navrhovanej činnosti výstavby diaľnic a rýchlostných ciest, ktorá sa musí povinne posudzovať.

Napriek uvedeným skutočnostiam bolo rozhodnutie porušovateľa 1/ vydané na základe zisťovacieho konania podľa § 7 zákona o posudzovaní aj napriek tomu, že príloha č. 8 zákona o posudzovaní, tabuľka 13 jednoznačne určuje povinné posudzovanie bez limitu.

Máme za to, že rozhodnutie porušovateľa 1/ zo dňa 18.07.2013, podľa ktorého sa predložený strategický dokument nebude posudzovať, je z vyššie uvedeného dôvodu nezákonné. Porušovateľ 1/ konal v rozpore so zákonom, vyššie uvedenými smernicami EU/ES a Aarhuským dohovorom, keď namiesto toho, aby začal povinné konanie

o posudzovaní strategického dokumentu na životné prostredie, vykonal zisťovacie konanie a na základe jeho výsledkov strategický dokument odmietol posudzovať.

Uvedené skutočnosti vyplývajú práve zo smerníc Rady 85/337/ES z 27.07.1985 o posudzovaní vplyvov niektorých verejných a súkromných projektov na životné prostredie (Ú.v. ES L 175, 5.7.1985) v znení smernice Rady 97/11/ES z 3.marca 1997, ktorou sa mení smernica Rady 85/337/ES o posudzovaní vplyvov niektorých verejných a súkromných projektov na životné prostredie (Ú.v. ES L 73, 14.3.1997) a v znení smernice 2003/35/ES Európskeho parlamentu a Rady z 26. mája 2003, ktorou sa zabezpečuje účasť verejnosti pri navrhovaní určitých plánov a programov týkajúcich sa životného prostredia a ktorou sa menia a dopĺňajú s ohľadom na účasť verejnosti a prístup k spravodlivosti smernice Rady 85/337/ES a 96/61/ES (Ú.v. EÚ L 156, 25.6.2003) a Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2001/42/ES z 27. júna 2001 o posudzovaní vplyvov určitých plánov a programov na životné prostredie (Ú.v. ES L 197/3, 21.7.2001).

Dôležitou skutočnosťou je, že výstavba rýchlostnej cesty R2 Zvolen západ – Zvolen východ predstavuje zložitý komplex výstavby, v ktorom **je zakomponovaný cestný tunel** v dĺžke cca. 2 km. **V danom prípade sa tak jedná o priamy a vážny zásah do životného prostredia, konkrétne do Sliáčskej doliny, Ležiak, Strelnica, kde sa nachádzajú unikátne ložiská minerálnych vôd.** Plánovaná výstavba rýchlostnej cesty sa má uskutočniť v tesnej blízkosti ochranného pásma I. a priamo v II. ochrannom pásme podľa §§ 27 a 28 zákona č. 538/2005 Z. z. o prírodných liečivých vodách, prírodných liečebných kúpeľoch, kúpeľných miestach a prírodných minerálnych vodách.

Dôkaz: náčrtok plánu výstavby rýchlostnej cesty

Zachovanie prírodných liečivých prameňov a kúpeľných rehabilitačných centier je vo verejnom a najmä aj v európskom záujme, najmä za predpokladu, že ide o kúpele s tak jedinečným zložením minerálnych vôd. Verejný záujem predstavuje jednak záujem Európskej únie ako aj nášho štátu na zachovaní prírodných liečivých zdrojov, priaznivého životného prostredia a kúpeľov celosvetového významu ako je to uvedené v právnych predpisoch Európskej únie, ako aj v Ústave SR, v zákonoch v oblasti životného prostredia a zároveň predstavuje záujem osôb na dotknutom území.

Z uvedeného je zrejmé, že cieľom vyššie uvedených smerníc je práve povinnosť členských štátov vykonať posudzovanie plánu resp. projektu na životné prostredie vždy, keď sa posudzovanie plánu resp. projektu týka činností resp. vytvorenia rámca pre tieto činnosti uvedených v prílohe č. I smernice Rady 85/337/ES z 27.07.1985 o posudzovaní vplyvov niektorých verejných a súkromných projektov na životné prostredie (Ú.v. ES L 175, 5.7.1985).

Tým, že štátny orgán členského štátu nevykonal povinne posudzovanie strategického dokumentu, dopustil sa jednak jasného rozporu s vnútroštátnym právom, ale aj nenaplnil cieľ, ktorý bol vyššie uvedenými smernicami určený.

Podotýkame, že sa jedná o zásadný zásah do životného prostredia, liečivých minerálnych prameňov celosvetového významu a plánovanou výstavbou rýchlostnej cesty na tomto území by mohlo dôjsť k ich úplnej strate.

Na vyššie uvedené skutočnosti bolo aj poukázané v Záverečnom stanovisku, vydanom porušovateľom 3/ dňa 31.03.2009 v konaní o posudzovaní navrhovaných

činností podľa § 18 a nasl. zákona o posudzovaní. V záverečnom stanovisku síce bolo poukázané na potrebu ochrany prírodných liečivých prameňov a priori to však nevyučovalo výstavbu rýchlostnej cesty, pretože porušovateľ 3/ v záverečnom stanovisku uviedol, že: „*Za zásadný krok sa považuje vykonanie podrobného inžiniersko-geologického a hydrogeologického prieskumu v II. ochrannom pásme prírodných liečivých zdrojov, so súhlasom MZ SR – Inšpektorátu kúpeľov a žriedel. Ak sa preukáže možnosť negatívneho vplyvu výstavby tunela na podzemné, minerálne, a prírodné liečivé vody, bude nutné navrhnuť a zrealizovať účinné technické opatrenie na elimináciu negatívnych vplyvov tak, aby sa vylúčilo nevratné negatívne ovplyvnenie prírodných liečivých zdrojov v Sliaci a Kováčovej.*“

Dôkaz: Záverečné stanovisko zo dňa 31.03.2009

Poukazujeme zároveň na to, že vyššie uvedené záverečné stanovisko porušovateľa 3/, ktoré bolo predložené porušovateľom 2/ na posudzovanie, nemalo byť posudzované v konaní o posudzovaní navrhovaných činností podľa § 18 a nasl. zákona o posudzovaní (3. časť zákona), ale malo byť posudzované v konaní o posudzovaní strategického dokumentu podľa § 4 a nasl. zákona o posudzovaní (2. časť zákona). Zámer, ktorý bol v tomto konaní predložený porušovateľom 2/ nepredstavoval schvaľovanie samotnej navrhovanej činnosti – teda výstavbu rýchlostnej cesty ako takej, predstavoval len plán jej budúcej výstavby, vytváral len rámec na neskoršiu výstavbu rýchlostnej cesty – teda navrhovanej činnosti. Záverečné stanovisko posudzovalo zámer umiestnenia a výstavby rýchlostnej cesty a nie vplyv jeho zakreslenia a plánovania do územných plánov miest a obcí, ktorých sa týka. Obstarávateľom strategického dokumentu nebolo Mesto Sliac, ale Národná diaľničná spoločnosť, a. s.. K tomu však uvádzame, že **podľa § 4 ods. 5 zákona o posudzovaní: „Posudzovanie vplyvov strategického dokumentu nenahrádza posudzovanie vplyvov navrhovanej činnosti uvedenej v tretej časti zákona.“**

Z toho a contrario vyplýva, že posudzovanie vplyvov navrhovaných činností uvedenej v tretej časti zákona nenahrádza posudzovanie vplyvu strategického dokumentu.

Podľa § 37 ods. 6 zákona o posudzovaní v znení zákona č. 408/2011 Z. z. platného do 30.11.2011: „*Platnosť záverečného stanoviska k činnosti je tri roky odo dňa jeho vydania. Záverečné stanovisko nestráca platnosť, ak sa počas jeho platnosti začne konanie o umiestnení alebo povolení činnosti podľa osobitných predpisov.*“

K samotnej platnosti predmetného záverečného stanoviska uvádzame, že v čase jeho vydania (31.03.2009) bolo záverečné stanovisko k činnosti podľa vtedajšej právnej úpravy účinnej do 30.11.2011 platné na dobu 3 rokov od jeho vydania. Na základe toho platnosť predmetného stanoviska zanikla dňom 31.03.2012. Na uvedený prípad sa preto nevzťahuje ani prechodné ust. § 65c zákona, podľa ktorého: „*Platnosť záverečného stanoviska k činnosti vydaného pred 1. decembrom 2011, ktoré nestratilo platnosť k 15. marcu 2013, je sedem rokov odo dňa jeho vydania.*“

Je zrejmé, že **predmetné záverečné stanovisko stratilo svoju platnosť v lehote troch rokov od jeho vydania**, a to najneskôr dňa 31.03.2012. Záverečné stanovisko bolo vydané síce pred dátumom 01.12.2011, ale stratilo platnosť pred 15.03.2013 a preto už nie je platné ani podľa ust. § 65c zákona o posudzovaní.

Z vyššie uvedených dôvodov bolo potrebné povinné posudzovanie strategického dokumentu vykonať. Porušovatelia sa napriek tomu v konaní o posudzovaní ako aj tomu nadväzujúcich konaniach odvolávali práve na predmetné záverečné stanovisko.

Porušovateľ 1/ napriek vedomosti o predmetnom záverečnom stanovisku, nevykonával povinné posudzovanie, pričom nezobral do úvahy práve tú skutočnosť, že už v záverečnom stanovisku bolo poukázané na možné ohrozenie a negatívny vplyv plánovanej výstavby rýchlostnej cesty na Kúpele Sliač a Kováčová ako aj nezohľadnil už vtedy aktívnu účasť zainteresovanej verejnosti na dotknutom území.

V.

Podľa čl. 10a smernice Rady 85/337/ES z 27.07.1985 o posudzovaní vplyvov niektorých verejných a súkromných projektov na životné prostredie (Ú.v. ES L 175, 5.7.1985) majú členské štáty zaistiť, aby dotknutá verejnosť, ktorá má dostatočný záujem, alebo ak pretrváva porušovanie práva v prípadoch, kde to právne predpisy členského štátu upravujúce správne konanie požadujú ako predbežnú podmienku, mala prístup k opravným prostriedkom pred súdom alebo iným orgánom ustanoveným základe zákona s cieľom napadnúť vecnú a procesnú zákonnosť akéhokoľvek rozhodnutia alebo iného aktu, ktoré sú predmetom vyššie uvedenej smernice. Uvedený článok 10a smernice Rady 85/337/EHS bol začlenený do tejto smernice smernicou 2003/35/ES Európskeho parlamentu a Rady z 26. mája 2003, ktorou sa zabezpečuje účasť verejnosti pri navrhovaní určitých plánov a programov týkajúcich sa životného prostredia a ktorou sa menia a dopĺňajú s ohľadom na účasť verejnosti a prístup k spravodlivosti smernice Rady 85/337/ES a 96/61/ES (Ú.v. EÚ L 156, 25.6.2003). Cieľom smernice 2003/35/ES bolo podľa článku 1 prispieť k vykonávaniu záväzkov vyplývajúcich z Aarhuského dohovoru.

Podľa článku 9 Aarhuského dohovoru: „2. Každá strana, v rámci svojho vnútroštátneho práva, zabezpečí, aby členovia zainteresovanej verejnosti

a) majúci dostatočný záujem alebo, alternatívne,

b) ak pretrváva porušovanie ich práva v prípadoch, kde to právne predpisy strany upravujúce správne konanie požadujú ako predbežnú podmienku, mali prístup k procesu preskúmania pred súdom a/alebo iným nezávislým a nestranným orgánom ustanoveným na základe zákona s cieľom napadnúť vecnú a procesnú zákonnosť akéhokoľvek rozhodnutia, úkonu alebo opomenutia, podliehajúc článku 6 a v prípadoch stanovených vnútroštátnym právom a bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia odseku 3, a iným relevantným ustanoveniam tohto dohovoru.

O tom, čo predstavuje dostatočný záujem a porušovanie práva, bude rozhodnuté v súlade s požiadavkami vnútroštátneho práva a v súlade s cieľom dať zainteresovanej verejnosti široký prístup k spravodlivosti v rámci rozsahu pôsobnosti tohto dohovoru. Na tento účel sa záujem akejkoľvek mimovládnej organizácie, ktorá spĺňa požiadavky uvedené v článku 2 ods. 5, považuje za dostatočný na účely písmena a). Tieto organizácie budú považované za také, ktorých práva môžu byť porušené na účely písmena b).

3. Navyiac, bez toho, aby boli dotknuté procesy preskúmania uvedené v odsekoch 1 a 2, každá strana zabezpečí, ak sú splnené podmienky uvedené v jej vnútroštátnom práve, ak sú nejaké, aby členovia verejnosti mali prístup k správne alebo súdne konaniu umožňujúcemu napadnutie úkonov a opomenutí súkromných osôb a orgánov verejnej moci, ktoré sú v rozpore s jej vnútroštátnym právom v oblasti životného prostredia.

4. *Naviac, bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia odseku 1, postupy uvedené v odsekoch 1, 2 a 3 zabezpečia zodpovedajúcu a účinnú nápravu vrátane prikázaných úľav, ak sú vhodné, a musia byť primerané, spravodlivé, včasné a nie nedostupne drahé. Rozhodnutia podľa tohto článku budú vydávané alebo zaznamenané písomne. Rozhodnutia súdov a, kedykoľvek je to možné, aj iných orgánov budú verejne prístupné.*

5. *S cieľom posilniť účinnosť ustanovení tohto článku každá strana zabezpečí, aby bola verejnosť informovaná o prístupe k správne a súdne preskúmaniu, a zväži vytvorenie vhodných podporných mechanizmov s cieľom odstrániť alebo znížiť finančné a iné bariéry v prístupe k spravodlivosti.*“

Aarhuský dohovor v článkoch 9 ods. 2 a 3 zabezpečuje zainteresovanej verejnosti možnosť podať opravné prostriedky ako aj žaloby o preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa životného prostredia. **V našich vnútroštátnych podmienkach sa spravuje posudzovanie strategického dokumentu zákonom o posudzovaní.** Účasť zainteresovanej verejnosti pri posudzovaní vplyvov strategických dokumentov je upravená v § 6a zákona o posudzovaní. Zainteresovaná verejnosť však pri posudzovaní strategických dokumentov podľa zákona o posudzovaní nemá právo podávať opravné prostriedky proti rozhodnutiam vydaným v konaní o posudzovaní strategického dokumentu. Zainteresovaná verejnosť nemá priamo ani právo podať žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa § 247 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku, pretože právo podať žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu má podľa § 250 ods. 1 a 2 Občianskeho súdneho poriadku iba ten, kto bol účastník správneho konania ako aj fyzická alebo právnická osoba, s ktorou sa v správnom konaní nekonalo ako s účastníkom, hoci sa s ňou ako s účastníkom konat' malo.

Podľa § 250 ods. 1 a 2 Občianskeho súdneho poriadku: „(1) Účastníkmi konania sú žalobca a žalovaný. Súd aj bez návrhu uznesením príberie do konania účastníka správneho konania, ktorého práva a povinnosti by mohli byť zrušením správneho rozhodnutia dotknuté.

(2) Žalobcom je fyzická alebo právnická osoba, ktorá o sebe tvrdí, že ako účastník správneho konania bola rozhodnutím a postupom správneho orgánu ukrátená na svojich právach. **Podat' žalobu môže aj fyzická alebo právnická osoba, s ktorou sa v správnom konaní nekonalo ako s účastníkom, hoci sa s ňou ako s účastníkom konat' malo.**“

Z § 6a zákona o posudzovaní vyplýva, že v konaní o posudzovaní strategického dokumentu má zainteresovaná verejnosť právo zúčastniť sa prípravy a posudzovania vplyvov strategických dokumentov, a to až do schválenia strategického dokumentu, vrátane práva podať písomné stanovisko, právo zúčastniť sa na konzultáciách a prerokovaní dokumentu.

Zákon o posudzovaní so zainteresovanou verejnosťou teda nepočíta ako s účastníkom konania, ktorý má charakteristické práva (právo podať odvolanie a pod.). Zákon o posudzovaní zainteresovanej verejnosti v § 6a priznáva len akési postavenie zúčastnenej osoby, ktoré má len konzultačný a poradný charakter. Podat' žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy môže podľa vnútroštátnej právnej úpravy len účastník konania resp. osoba, s ktorou sa ako s účastníkom v správnom konaní malo konat'.

Preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu je upravené v 5 časti druhej hlavy Občianskeho súdneho poriadku. Podľa § 250 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, žalobcom je fyzická alebo právnická osoba, ktorá o sebe tvrdí, že ako účastník správneho konania bola rozhodnutím a postupom správneho orgánu ukrátená na svojich právach. Podat' žalobu môže aj fyzická osoba alebo právnická osoba, s ktorou sa v správnom konaní nekonalo ako s účastníkom, hoci sa s ňou ako s účastníkom konať malo. Ako zainteresovaná verejnosť nespĺňame podmienky účastníka konania, ktoré sú upravené v § 250 Občianskeho súdneho poriadku, pretože z § 6a zákona o posudzovaní nevyplýva, že zainteresovaná verejnosť je účastníkom konania v konaní o posudzovaní strategického dokumentu. Práve naopak § 6a zákona o posudzovaní nám priznáva len právo na podanie stanovísk a pripomienok. Z § 6a zákona o posudzovaní jednoznačne (expressis verbis) nevyplýva právo zainteresovanej verejnosti podať opravné prostriedky proti rozhodnutiu o posudzovaní strategického dokumentu a ani právo napadnúť takéto rozhodnutie v správnom súdnom konaní. Naša právna úprava tak nedostatočne napĺňa cieľ, ktorý jej bol daný článkom 10a smernice Rady 85/337/ES z 27.07.1985 a smernice 2003/35/ES a článkom 9 ods. 2 a 3 Aarhuského dohovoru, ktorého zmluvnou stranou je Európska únia a je teda súčasťou práva EÚ.

Z dôvodu, že vnútroštátny právny poriadok priamo výslovne a zrozumiteľne neumožňuje, aby zainteresovaná verejnosť podala žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia vydaného v konaní o posudzovaní strategického dokumentu je potrebné, aby súdy uplatňovali eurokonformný výklad s článkom 9 ods. 2 a 3 Aarhuského dohovoru. Uplatňovanie eurokonformného výkladu je z hľadiska právnej istoty dlhodobo neudržateľné. Je preto potrebné, aby boli práva zainteresovanej verejnosti priamo upravené vo vnútroštátnom právnom poriadku a neboli len vo forme aplikovania eurokonformného výkladu.

Nepriamy účinok článku 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru priznal Súdny dvor Európskej únie pod sp. zn. C-240/09, podľa ktorého: „Článok 9 ods. 3 Dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia schváleného v mene Európskeho spoločenstva rozhodnutím Rady 2005/370/ES zo 17. februára 2005 nemá priamy účinok v práve Únie. Prináleží však vnútroštátnemu súdu, aby poskytol taký výklad procesného práva týkajúceho sa podmienok, ktoré je potrebné splniť na podanie správneho opravného prostriedku alebo žaloby, ktorý bude v čo najväčšej možnej miere v súlade tak s cieľmi článku 9 ods. 3 tohto dohovoru, ako aj s cieľom účinnej súdnej ochrany práv poskytovaných právom Únie, aby mohla organizácia na ochranu životného prostredia, akou je Lesoochranárske zoskupenie VLK, napadnúť na súde rozhodnutie prijaté v rámci správneho konania, ktoré by mohlo byť v rozpore s právom Únie v oblasti životného prostredia.

- 45 Je potrebné konštatovať, že ustanovenia článku 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru neobsahujú žiadnu jasnú a presnú povinnosť takej povahy, že by sa ňou priamo musela riadiť právna situácia jednotlivcov. Keďže práva stanovené v uvedenom článku 9 ods. 3 majú „členovia verejnosti“ len ak „sú splnené podmienky uvedené v[oj] vnútroštátnom práve, ak sú nejaké“, znamená to, že toto ustanovenie je podriadené z hľadiska jeho výkonu alebo jeho účinkov tomu, že dôjde k vydaniu neskoršieho aktu.
- 46 Je však potrebné uviesť, že cieľom týchto ustanovení, hoci sú formulované všeobecne, je umožniť zabezpečiť účinnú ochranu životného prostredia.
- 47 V prípade neexistencie právnej úpravy Únie v danej oblasti prináleží právnomu poriadku každého členského štátu upraviť procesné podmienky žalôb určených

na zabezpečenie ochrany práv, ktoré osobám podliehajúcim súdnej právomoci vyplývajú z práva Únie, v predmetnom prípade zo smernice o biotopoch, pričom členské štáty nesú v každom prípade zodpovednosť za zabezpečenie účinnej ochrany týchto práv (pozri najmä rozsudok z 15. apríla 2008, *Impact*, C-268/06, Zb. s. I-2483, body 44 a 45).

- 48 *V tejto súvislosti, ako vyplýva z ustálenej judikatúry, procesné podmienky žalôb určených na zabezpečenie ochrany práv, ktoré osobám podliehajúcim súdnej právomoci vyplývajú z práva Únie, nesmú byť menej výhodné ako procesné podmienky týkajúce sa podobných žalôb vnútroštátnej povahy (zásada ekvivalencie) a nesmú prakticky znemožniť alebo nadmerne sťažiť výkon práv, ktoré priznáva právny poriadok Únie (zásada efektivity) (rozsudok *Impact*, už citovaný, bod 46 a citovaná judikatúra).*
- 49 *Nemožno si preto predstaviť, že by bez toho, aby sa narušila účinná ochrana práva Únie v oblasti životného prostredia, bol možný taký výklad ustanovení článku 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru, ktorý by spôsobil praktickú nemožnosť alebo veľkú obtiažnosť výkonu práv zverených právom Únie.*
- 50 *Z toho vyplýva, že keď ide o druh chránený právom Únie a najmä smernicou o biotopoch, prináleží vnútroštátnemu súdu, aby s cieľom zabezpečiť účinnú súdnu ochranu v oblastiach, ktoré patria do práva Únie týkajúceho sa životného prostredia, poskytol taký výklad vnútroštátneho práva, ktorý bude v čo najväčšej možnej miere v súlade s cieľmi stanovenými v článku 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru.“*

Je v rozpore so zásadou právnej istoty, ak členský štát neprijme opatrenia na vykonanie aktov, ktoré sú súčasťou práva EU a ktoré nie sú priamo aplikovateľné, ako je tomu v prípade článku 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru. Členský štát sa nemôže spoliehať len na eurokonformný výklad práva EU pri jeho aplikácii. Musí prijať opatrenia, aby vnútroštátne právne akty prijaté na základe právnych aktov EU, boli jednoznačné, jasné a dostatočne zrozumiteľné. Musia pre fyzické a právnické osoby poskytovať práve taký rozsah práv, aký zamýšľal resp. sledoval poskytnúť právny akt EU. Vnútroštátny právny akt musí sledovať cieľ a účel, ktorý sa mal právnym aktom EU dosiahnuť.

Ako vyplýva z vyššie uvedených skutočností, vnútroštátny poriadok Slovenskej republiky neposkytuje dostatočné procesné práva, ktoré vyplývajú z článku 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru a z článku 10a smernice Rady 85/337/ES.

„To, že sa fyzické a právnické osoby môžu odvolávať vo vnútroštátnych konaniach na priamo účinné ustanovenia práva Únie, ktoré sú súdy povinné aplikovať prednostne pred právom vnútroštátnym, predstavuje iba minimálnu záruku a nepostačuje na zabezpečenie úplného práva Únie.“ (Brasserie du pecheur Factortame, C- 46 a 48/93, 05.03.1996, Zb. s. I-1029, bod 20)

„V súlade s povinnosťou zabezpečiť úplný účinok práva Únie musia členské štáty nielen zosúladiť ich právnu úpravu s úniovým právnym poriadkom, ale tiež prijať také právne ustanovenia, ktoré vytvoria dostatočne presný, jasný a transparentný stav, t. j. stav právnej istoty, aby jednotlivci mohli poznať celý rozsah ich práv, ktoré im priznáva právo Únie a domáhať sa týchto práv pred vnútroštátnymi súdmi.“ (Komisia p. Taliansku, C-162/99, 18.01.2001, Zb. s. I-541, bod 22)

„Na povinnosť členských štátov zabezpečiť úplný účinok práva Únie nemá vplyv skutočnosť, že ustanovenia práva Únie, ktorých dodržiavanie sa má zabezpečiť, sú

priamo účinné a jednotlivci sa ich môžu domáhať priamo v súdnych konaniach voči člensému štátu, ktorý porušil svoje povinnosti.“ (Komisia p. Taliansku, C-162/99, 18.01.2001, Zb. s. I-541, bod 22)

Máme za to, že Slovenská republika si neplní svoje povinnosti členského štátu EU a porušuje vyššie uvedeným spôsobom právo EU, keď nezabezpečila priame, jasné a zrozumiteľné práva, ktoré zainteresovanej verejnosti vyplývajú z právnych aktov Európskej únie.

VI.

Vo veci plánovanej výstavby rýchlostnej cesty R2 Zvolen východ – Zvolen západ sme doručili viaceré podania orgánom verejnej správy a iným zainteresovaným subjektom.

Mestu Sliač ako obstarávateľovi strategického dokumentu sme dňa 03.07.2013 doručili Pripomienky a námietky k návrhu územného plánu mesta Sliač – zmeny a doplnky č. 6 a petícia Petičného výboru ako aj na petícii podpísaných obyvateľov Mesta Sliač proti výstavbe rýchlostnej komunikácie „R2 Zvolen západ – Zvolen východ trasa C3 alebo C5“. Z dôvodu vykonávania hydrogeologických skúšok na miestach, kde má byť postavená rýchlostná cesta sme zaslali Ministerstvu zdravotníctva Slovenskej republiky, Inšpektorátu kúpeľov a žriedel Žiadosť o vykonanie dozoru pri vykonávaní hydrogeologickej úlohy zo dňa 09.06.2013. Spoločnosti HydroGEP, s.r.o., ktorá je zhotoviteľom hydrogeologických prác sme zaslali Žiadosť o poskytnutie výsledkov hydrogeologického prieskumu zo dňa 19.09.2013. Národnej diaľničnej spoločnosti, a. s. ako objednávateľovi hydrogeologických prác sme zaslali Žiadosť o poskytnutie výsledkov hydrogeologického prieskumu zo dňa 05.12.2013.

***Dôkaz: Žiadosť o vykonanie dozoru pri vykonávaní hydrogeologickej úlohy zo dňa 09.06.2013
Žiadosť o poskytnutie výsledkov hydrogeologického prieskumu zo dňa 19.09.2013
Žiadosť o poskytnutie výsledkov hydrogeologického prieskumu zo dňa 05.12.2013***

Odpovede orgánov, ktoré zaslali na základe vyššie uvedených žiadostí prikladáme v prílohe. Odpovede týchto orgánov považujeme za účelové a neposkytujúce informácie a odpovede na nami požadované informácie a otázky.

***Dôkaz: Odpoveď Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky,
Inšpektorátu kúpeľov a žriedel
Odpoveď spoločnosti HydroGEP, s.r.o.
Nespokojnosť s informáciou o R2 Zvolen západ – Zvolen východ,
trasa C3 alebo C5 - odpoveď***

Na základe našej žiadosti o poskytnutie výsledkov hydrogeologického prieskumu zo dňa 05.12.2013 adresovanej Národnej diaľničnej spoločnosti, a.s. ako objednávateľovi hydrogeologických prác, nám uvedená spoločnosť zaslala odpoveď zo dňa 18.12.2013. Národná diaľničná spoločnosť, a.s. vo svojej odpovedi uviedla, že: „5. Pri vykonávaní hydrogeologických skúšok boli zrealizované terénne odbery a merania v trase plánovanej výstavby rýchlostnej cesty R2 v úseku Zvolen východ – Zvolen západ vo variante C3 došlo k narazeniu hladiny podzemných vôd v hĺbke 289,848 a 291,908 m n. m., pričom

v prípade týchto vrtov vykazovali odobraté vzorky vody znaky minerálnej vody a v hĺbke 300,240 m n. m.; 316,414 m n. m.; 320,900 m n. m.; 381,554 m n. m. a 348,31 m n. m., pričom v tomto prípade išlo o obyčajnú vodu. Pri vykonávaní hydrogeologických skúšok v trase plánovanej výstavby rýchlostnej cesty R2 v úseku Zvolen východ – Zvolen západ vo variante C5 došlo k narazeniu hladiny podzemných vôd v hĺbke 316,384 m n. m., ktorá vykazovala znaky minerálnej vody, ako aj v hĺbke 321,097 m n. m. a 332,018 m n. m., pričom v tomto prípade šlo o obyčajnú vodu. V žiadnom z vykonaných vrtov nešlo o výver vody.“

Dôkaz: Odpoveď na žiadosť o sprístupnenie informácií zo dňa 18.12.2013

Z vyššie uvedeného vyplýva, že v trase plánovanej výstavby rýchlostnej cesty sa nachádzajú ložiská minerálnej ako aj obyčajnej vody. Z dôvodu, že tieto ložiská sa nachádzajú v bezprostrednej blízkosti Kúpeľov Sliač a Kováčová, máme obavy, že zásah spôsobený výstavbou rýchlostnej cesty do týchto ložísk bude mať priamy vplyv na úroveň hladiny a výskytu liečivej minerálnej vody vo vyššie uvedených kúpeľoch.

Národná diaľničná spoločnosť, a.s. nám neuviedla informáciu, či na zvolených variantoch rýchlostnej cesty naďalej trvá a rovnako nám neoznámila, či s ohľadom na nález podzemných vôd v trasovaní rýchlostnej cesty upustí od výstavby rýchlostnej cesty Zvolen západ – Zvolen východ vo variantoch C3 a C5. Máme za to, že Národná diaľničná spoločnosť, a. s. má v úmysle pokračovať v konaní smerujúcom k tomu, aby bola výstavba rýchlostnej cesty zavŕšená jej konečnou výstavbou. Koná tak bez ohľadu na ložiská minerálnej a obyčajnej vody, ktoré sú zjavne prepojené s liečivou minerálnou vodou využívanou vo vyššie uvedených kúpeľoch. Podľa nášho názoru tak koná v zjavnom rozpore s čl. 37 Charty základných práv Európskej únie, podľa ktorej: „Vysoká úroveň ochrany životného prostredia a zlepšenie kvality životného prostredia sa musia začleniť do politik Únie a zabezpečiť v súlade so zásadou trvalo udržateľného rozvoja.“

Z dôvodu vydania rozhodnutia porušovateľom 1/ sme podali na Krajský súd v Banskej Bystrici žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Obvodného úradu životného prostredia zo dňa 18.07.2013, Č. j.: A/2013/00876/Rozh/Mar (ďalej aj „žaloba“), ktorou sme žiadali napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť správnomu orgánu na ďalšie konanie. V žalobe sme napadli rozhodnutie jednak z vecnej a ako aj z procesnej stránky. Porušovateľ 1/ podal proti našej žalobe vyjadrenie zo dňa 23.10.2013, v ktorom poukázal na aj na to, že mu neboli doručené žiadne podania zo strany zainteresovanej verejnosti. Proti vyjadreniu porušovateľa 1/ sme podali Vyjadrenie k vyjadreniu žalovaného zo dňa 23.10.2013, v ktorom sme opätovne uviedli, že naše podania boli urobené včas a riadne, avšak obstarávateľ strategického dokumentu ich nedoručil porušovateľovi 1/, čo nám nemôže byť v predmetnom konaní na ujmu. Podotkli sme, že v zmysle vyššie uvedených smerníc EU/ES a Aarhuského dohovoru sú orgány verejnej správy ako aj obstarávateľ strategického dokumentu povinný usmerňovať, poučovať a byť súčinný pri účasti verejnosti na posudzovaní vplyvu na strategického dokumentu na životné prostredie (pozri bližšie v prílohe). V predmetnom konaní sa tak však nestalo.

Dôkaz: vyššie uvedená žaloba

Vyjadrenie porušovateľa zo dňa 23.10.2013

Vyjadrenie k vyjadreniu porušovateľa zo dňa 27.11.2013

Súdne konanie v súčasnosti prebieha naďalej na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 23S/290/2013. Dňa 11.12.2013 Krajský súd v Banskej Bystrici vyhlásil vo veci samej rozsudok, ktorým zrušil napadnuté rozhodnutie porušovateľa a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Krajský súd Banská Bystrica poukázal na to, že zákon o posudzovaní sa musí vykladať eurokonformne v súlade s vyššie uvedenými smernicami a Aarhuským dohovorom. V odôvodnení rozhodnutia ďalej uviedol, že predložený strategický dokument musí porušovateľ 1/ povinne posudzovať. Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici k dnešnému dňu ešte nenadobudol právoplatnosť.

Dôkaz: rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici

VII.

Máme za to, že orgány verejnej správy ako aj ďalšie subjekty zainteresované v plánovanej výstavbe rýchlostnej cesty R2 Zvolen západ – Zvolen východ sa účelovo snažia obísť platné predpisy vnútroštátneho práva, najmä právne akty EU/ES a ustanovenia Aarhuského dohovoru týkajúce sa posudzovania vplyvu strategických dokumentov na životné prostredie, stavebného konania ako aj ochrany životného prostredia. Ako vyplýva z vyššie uvedených podaní, tieto subjekty nám len s ťažkosťami poskytujú akékoľvek informácie o prebiehajúcom procese plánovania a procese vykonávania hydrogeologických skúšok. Ako zástupcovia zainteresovanej verejnosti na dotknutom území máme záujem na ochrane životného prostredia a najmä kúpeľov Sliač a Kováčová. Na predmetnom území sa nachádzajú liečivé minerálne pramene celosvetového významu. Ochrana prírodných liečivých prameňov celosvetového významu, kúpeľov, rehabilitačných a rekreačných centier a v konečnom dôsledku životného prostredia je aj v záujme v Európskej únii. Uvedomujeme si, že výstavba diaľnic a rýchlostných ciest je vo verejnom záujme a rovnako aj v záujme Európskej únie. Výstavba diaľnic a rýchlostných ciest však musí byť vykonávaná v súlade so zásadou proporcionality. V prípade ak dôjde k stretu dvoch verejných záujmov s ohľadom na to, že uvedenou výstavbou sa neprimerane zasiahne do životného prostredia, prírodných liečivých prameňov celosvetového významu, je potrebné uvážiť, ktorý záujem je potrebný uprednostniť a prípadne či nie je možné nájsť iné riešenie, ktoré by bolo vhodné pre všetky zainteresované strany. Máme vedomosť o tom, že sú aj iné varianty riešenia (napr. variant D, varianty A a B a tzv. nulový variant) výstavby rýchlostnej cesty, ktoré nezasiahnu do životného prostredia tak, ako je to plánované v strategickom dokumente. Kúpele Sliač a Kováčová, v okolí ktorých sa nachádzajú prírodné liečivé pramene, však nie je možné premiestniť, alebo presunúť tak ako je to možné urobiť s rýchlostnou cestou pri jej plánovaní a projektovaní. Ich zánikom resp. obmedzením by mohlo dôjsť aj k strate využívania územia na liečivé, rehabilitačné a rekreačné účely a to nielen strate pre obyvateľov Slovenskej republiky, ale pre všetkých obyvateľov Európskej únie. V konečnom dôsledku by to mohlo mať aj výrazný vplyv na ekonomickú situáciu z dôvodu straty navštevovania tohto územia na liečebné a rehabilitačné účely a k zníženiu využívania tohto územia na cestovný ruch.

V danom prípade sa teda jedná o to, či sa uprednostní výstavba rýchlostnej cesty R2 Zvolen západ – Zvolen východ tak ako je to navrhnuté v strategickom dokumente a zasiahne sa tak závažným spôsobom do životného prostredia, alebo sa uprednostní ochrana životného prostredia a nájde sa iný spôsob výstavby rýchlostnej cesty na predmetnom území.

V neposlednom rade je potrebné spomenúť občiansku iniciatívu vo forme petície, ktorú podpísalo do dnešného dňa 1668 osôb. Zároveň je potrebné upriamiť pozornosť aj

na občianske združenie založené za účelom lepšieho procesného postavenia zainteresovanej verejnosti na predmetnom území. Zainteresovaná verejnosť aktívne vystupuje proti plánovanej výstavbe rýchlostnej cesty, čo vyplýva aj z vyššie uvedených podaní. Zainteresovaná verejnosť prejavuje vôľu obyvateľov dotknutého územia a podľa súčasných krokov Európskej únie ako aj mimovládnych inštitúcií, prejavom vôle a názorom zainteresovanej verejnosti týkajúcich sa ich práv na dotknutom území sa priznáva významné postavenie pri posudzovaní vplyvu strategických dokumentov a navrhovaných činností na životné prostredie. Uvedené vyplýva aj zo samotných právnych aktov EU/ES, medzinárodných dohôd a judikatúry Súdneho dvora EU. Nesúhlas zainteresovanej verejnosti s výstavbou rýchlostnej cesty má zásadné účinky. Prejavu vôle zainteresovanej verejnosti nemožno priznať len tzv. poradné resp. konzultačné právne účinky. Nesúhlasnému stanovisku (vyjadreného aj formou petície) zainteresovanej verejnosti je potrebné priznať účinky nesúhlasného stanoviska dotknutého orgánu členského štátu v konkrétnom konaní. Odôvodnený nesúhlas zainteresovanej verejnosti má mať rovnakú právnu silu v zmysle Aarhuského dohovoru a uvedených smerníc ako nesúhlas dotknutého orgánu členského štátu.

VIII.

Z dôvodu, aby sa naša snaha a úsilie nestala zbytočnou a aby orgány verejnej správy nerozhodli o výstavbe rýchlostnej cesty na dotknutom území bez ohľadu na naše nesúhlasné stanovisko, obraciame sa v tejto veci na Európsku komisiu, aby vykonala dohľad nad konaním Slovenskej republiky a jej príslušných orgánov pri plánovaní, povoľovaní a výstavbe rýchlostnej cesty R2 Zvolen západ – Zvolen východ a ďalej postupovala podľa článku 258 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

Ako sťažovatelia zároveň súhlasíme, aby Európska komisia zverejnila našu totožnosť v kontaktoch s orgánmi členského štátu, proti ktorému bola sťažnosť podaná.

V Sliači, dňa 20.01.2014.

JUDr. Maroš Uhaľ
ako obyvateľ mesta Sliač

Obyvatelia pre Sliač, o. z.

Za spravnosť zastupovateľ: Ján Kriebel

10